

IP OFFICE

Український національний офіс
інтелектуальної власності та інновацій

РЕЗЮМЕ РІШЕННЯ СУДУ ЄС

У СПРАВІ C-683/17 ВІД 12
ВЕРЕСНЯ 2019 РОКУ
(COFEMEL - SOCIEDADE DE
VESTUÁRIO SA)

ПИТАННЯ, ЯКІ СТАВИЛИСЯ ЩОДО ТЛУМАЧЕННЯ ДИРЕКТИВИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2001/29/ЄС ВІД 22 ТРАВНЯ 2001 РОКУ² ПРО ГАРМОНІЗАЦІЮ ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ:

(1) Чи виключає тлумачення Судом статті 2(a) Директиви 2001/29 національне законодавство - в даному випадку положення статті 2(1) (i) Кодексу про авторське право і суміжні права - яке надає охорону авторським правом творам ужиткового мистецтва, промисловим зразкам і творам дизайну, які, окрім свого практичного призначення, створюють власний візуальний і розрізняльний ефект з естетичної точки зору, при чому їх оригінальність є основним критерієм, що регулює надання охорони у сфері авторського права?

(2) Чи виключає тлумачення Судом статті 2(a) Директиви 2001/29 національне законодавство - в даному випадку положення статті 2(1) (i) Кодексу про авторське право і суміжні права - яке надає охорону авторським правом творам ужиткового мистецтва, промисловим зразкам і творам дизайну, якщо в світлі особливо ретельної оцінки їхнього художнього характеру і з урахуванням [домінуючих] поглядів у культурних та інституційних колах вони кваліфікуються як "художнє творіння" або "витвір мистецтва"?

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

Cofemel та G-Star – дві компанії, що працюють у сфері дизайну, виробництва та продажу одягу. З 1990-х років G-Star використовує як правоволоділець або як виключний ліцензіат торговельні марки G-STAR, G-STAR RAW, G-STAR DENIM RAW, GS-RAW, G-RAW та RAW. Одяг, розроблений, вироблений та розміщений на ринку під цими знаками, включає джинси за зразком, відомим як ARC, а також світшоти та футболки за зразком, відомим як ROWDY. Компанія Cofemel розробляє, виробляє та продає джинси, світшоти та футболки під торговельною маркою TIFFOSI.

30 серпня 2013 року компанія G-Star подала позов до португальського суду першої інстанції, вимагаючи від Cofemel припинити та утримуватися від усіх порушень її авторських прав та будь-яких актів недобросовісної конкуренції, вчинених проти неї, а також відшкодувати їй збитки, яких вона зазнала в результаті, а в разі повторного порушення – сплачувати їй щоденний штраф до припинення порушення. У цьому позові G-Star стверджував, зокрема, що певні моделі джинсів, світшотів та футболок, вироблених Cofemel, дублюють його знаки ARC та ROWDY. G-Star також стверджувала, що останні зразки одягу є оригінальними інтелектуальними творіннями і тому повинні кваліфікуватися як "твори", що підлягають охороні авторським правом.

Захист Cofemel полягав, зокрема, в тому, що такі зразки одягу не можуть бути класифіковані як "твори", що мають право на таку охорону.

Суд першої інстанції, до якого було подано позов G-Star, частково задовольнив його позов і зобов'язав Cofemel, окрім іншого, припинити порушення авторських прав G-Star, виплатити позивачу суму, яка відповідає доходу, отриманому від продажу одягу, виготовленого з порушенням авторських прав, а також сплачувати щоденний штраф у разі подальшого порушення.

Cofemel подала апеляцію на це рішення до Tribunal da Relação de Lisboa (Апеляційний суд Лісабона, Португалія), який залишив його в силі. В обґрунтування цього рішення суд постановив, що, по-перше, статтю 2(1)(i) Кодексу про авторське право і суміжні права слід тлумачити у світлі Директиви 2001/29, як вона була витлумачена Судом у рішеннях від 16 липня 2009 року у справі Infopaq International, що означає, що охорона авторського права поширюється на твори ужиткового мистецтва, промислові зразки та твори дизайну за умови, що такі об'єкти є оригінальними, тобто є результатом власної інтелектуальної творчості автора, при цьому не вимагається, щоб вони мали особливий ступінь естетичної або художньої цінності. Крім того, цей суд постановив, що в даному випадку зразки одягу ARC і ROWDY компанії G-Star є творами, на які поширюється охорона авторського права. Насамкінець, суд постановив, що деякий одяг, вироблений Cofemel, порушує авторські права G-Star.

Розглядаючи апеляцію, подану компанією "Cofemel", Верховний суд Португалії (Supremo Tribunal de Justiça) вважає, насамперед, що встановлено такі факти: (i) зразки одягу компанії "G-Star", про які йдеться в апеляційній скарзі, були розроблені або дизайнерами, які працювали в компанії "G-Star", або дизайнерами, які діяли від її імені та передали компанії "G-Star" свої авторські права на ці зразки; (ii) ці зразки одягу є результатом дизайнерських розробок та виробничого процесу, визнаних інноваційними у світі моди; та (iii) ці зразки характеризуються низкою специфічних елементів (3D-ефект, розташування різних компонентів, спосіб їх складання тощо), які, як зазначається, частково копіювалися Cofemel при виготовленні одягу під своїм брендом.

По-друге, суд, який розглядає справу, зазначає, що хоча стаття 2(1)(i) Кодексу про авторське право і суміжні права однозначно включає твори ужиткового мистецтва, промислові зразки та твори дизайну до переліку творів, що охороняються авторським правом, вона не визначає рівень оригінальності, необхідний для того, щоб

такі об'єкти могли отримати таку охорону. Суд, що розглядає справу, також зазначає, що з цього питання, яке лежить в основі спору між Cofemel та G-Star, немає єдності в португальській судовій практиці та правовій доктрині. З цієї причини суд, що розглядає справу, не впевнений, чи слід вважати, у світлі тлумачення Директиви 2001/29, прийнятого Судом у рішеннях від 16 липня 2009 року у справі Infopaq International та від 1 грудня 2011 року у справі Rainer, що охорона авторським правом, поширюється на такий об'єкт так само, як і на будь-який літературний і художній твір, а отже, за умови, що він є оригінальним у тому сенсі, що він є результатом власного інтелектуального творіння автора, або чи можна вважати, що передумовою такої охорони є наявність певного ступеня естетичної або художньої цінності.

За таких обставин Верховний суд вирішив призупинити провадження у справі та передати наступні питання на розгляд Суду справедливості для винесення попереднього рішення

РОЗГЛЯД СПРАВИ

Суд зазначив, що поняття "твір", яке є предметом усіх цих положень, становить, як видно з усталеної практики Суду, автономне поняття права ЄС, яке повинне тлумачитися і застосовуватися однаково, що вимагає дотримання двох умов у сукупності. Далі Суд виокремив ці умови. По-перше, це поняття (твір) передбачає наявність оригінального об'єкта в тому сенсі, що він є власним інтелектуальним творінням автора. По-друге, приналежність до твору стосується лише елементів, які є вираженням такого творіння. Що стосується першої з цих умов, то з усталеної практики Суду випливає, що для того, щоб об'єкт міг вважатися оригінальним, необхідно і достатньо, щоб він відображав особистість свого автора як вираження його вільного і творчого вибору.

З іншого боку, Суд звернув увагу, якщо втілення об'єкта було продиктовано технічними міркуваннями, правилами або іншими обмеженнями, які не залишили місця для творчої свободи, такий об'єкт не може вважатися оригінальним, що є необхідною умовою, необхідною для того, щоб вважатися твором. Що стосується другої умови, згаданої в пункті 29 цього рішення, Суд зазначив, що поняття "твір", яке є предметом Директиви 2001/29, обов'язково передбачає існування об'єкта, який можна ідентифікувати з достатньою точністю та об'єктивністю. Це пояснюється тим, що, по-перше, органи, відповідальні за забезпечення захисту виключних прав, притаманних авторському праву, повинні мати можливість чітко і точно ідентифікувати об'єкт, що підлягає такому захисту.

Так само як і треті особи, проти яких автор цього об'єкта може позиватися. По-друге, необхідність виключення будь-яких елементів суб'єктивізму, який шкодить правовій визначеності, в процесі ідентифікації об'єкта захисту вимагає, щоб такий об'єкт був виражений в об'єктивній формі. Тому, якщо об'єкт має характеристики, описані в вище, то він є твором, і повинен, як такий, підпадати під охорону авторського права відповідно до Директиви 2001/29.

Стосовно промислових зразків, то Суд зазначив, що законодавці ЄС обрали систему, в якій охорона промислових зразків і охорона, що забезпечується авторським правом, не є взаємовиключними. Беручи до уваги це, Суд встановив, що промислові зразки можуть бути класифіковані як "твори" в розумінні Директиви 2001/29, якщо вони відповідають двом вимогам, зазначеним вище.

Дослідивши також різну мету правової охорони об'єкту авторським правом та як промислового зразка, Суд постановив, що як впливає зі звичайного значення терміну "естетичний", естетичний ефект, який може справляти промисловий зразок, є результатом суб'єктивного відчуття краси, яке відчуває кожна людина, що дивиться на цей зразок. Отже, цей суб'єктивний ефект сам по собі не дозволяє охарактеризувати об'єкт як такий, що існує та може бути ідентифікований з достатньою точністю та

та об'єктивністю, у розумінні судової практики, наведеної вище. загальновизнано, що естетичні міркування відіграють певну роль у творчій діяльності. Тим не менш, та обставина, що промисловий зразок може створювати естетичний ефект, сама по собі не дає можливості визначити, чи є цей зразок інтелектуальним творінням, що відображає свободу вибору та індивідуальність його автора, і, таким чином, відповідає вимозі оригінальності.

Звідси випливає, що та обставина, що промислові зразки, такі як зразки одягу, створюють, крім свого практичного призначення, специфічний та естетично значущий візуальний ефект, не є такою, що виправдовує кваліфікацію цих зразків як "творів" у розумінні Директиви 2001/29.

Звідси випливає, що та обставина, що промислові зразки, такі як зразки одягу, створюють, крім свого практичного призначення, специфічний та естетично значущий візуальний ефект, не є такою, що виправдовує кваліфікацію цих зразків як "творів" у розумінні Директиви 2001/29.

Отже, відповідь на перше питання полягає в тому, що статтю 2(а) Директиви 2001/29 слід тлумачити як таку, що не дозволяє національному законодавству надавати охорону згідно з авторським правом таким зразкам, як зразки одягу, що є предметом розгляду в основному провадженні, на тій підставі, що, окрім свого практичного призначення, вони створюють специфічний, естетично значущий візуальний ефект.

Враховуючи відповідь на перше питання Суд вирішив, що немає необхідності відповідати на друге питання.

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ:

Проект має на меті поширення інформації про практику Суду ЄС з питань інтелектуальної власності серед зацікавлених фахівців.

Текст перекладу та резюме рішень Суду ЄС з питань інтелектуальної власності розроблено та представлено з інформаційною метою.

Представлена інформація НЕ є офіційною і НЕ рекомендована для використання у експертних дослідженнях.

Переклад та резюме рішень Суду ЄС створені з використанням відкритої інформації, що міститься у інформаційній системі Суду ЄС. (<https://curia.europa.eu>).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЄКТ:

Серія: *Рішення Суду ЄС з питань інтелектуальної власності: резюме, неофіційний переклад.*

Про що: *про позиції Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності.*

Для кого: *для фахівців з питань інтелектуальної власності.*

Мета: *інформування спільноти про практику Суду ЄС з актуальних питань інтелектуальної власності.*

Координатор: *к.ю.н., доцент Любов Майданик.*

Виконавці: *к.ю.н., Галина Андрущенко, Юлія Кравченко.*

Більше резюме Рішень Суду ЄС шукай тут

<https://www.facebook.com/voice.of.creativity>

© УКРНОІВІ, 2023